

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/402/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6316200307
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6316200307.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a sudcov JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a JUDr. Janky Boroškovej v právnej veci žalobcu: S. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX/X, XXX XX H., právne zastúpený určenou advokátkou JUDr. Radkou Rešutíkovou, so sídlom Advokátskej kancelárie Spojová 2, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanej: E. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX/X, XXX XX H., právne zastúpená splnomocneným advokátom JUDr. Richardom Piliarom, so sídlom Advokátskej kancelárie Školská 4, 977 01 Brezno, v konaní o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č.k. 2C/11/2016-38 zo dňa 22. 04. 2016 takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Brezno č.k. 2C/11/2016-38 zo dňa 22. 04. 2016 v napadnutom výroku II. m e n í tak, že žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného konania, vo zvyšku rozhodnutie vo výroku II. z r u š u j e a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že konanie zastavil. Napadnutým výrokom II. rozhodol tak, že navrhovateľ (žalobca) je povinný zaplatiť odporkyni (žalovanej) trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 299,61 € na účet právneho zástupcu odporkyne (žalovanej) vedený v I. I., a.s., pobočka D., IBAN: I do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľ (ďalej len žalobca) sa domáhal, aby súd rozsudkom zakázal odporkyni (ďalej len žalovanej) používať výroky na verejnosti, ktoré znižujú vážnosť, česť žalobcu a ktoré zároveň ohrozujú postavenie žalobcu v spoločnosti. Žalobca sa domáhal, aby súd zaviazal žalovanú k povinnosti vyhlásiť v miestnom rozhlase do 3 dní, že žalobca „nie je ani smradľavý, ani špinavý cigáň“, pričom pokiaľ tak žalovaná neurobí dobrovoľne, žalobca bude oprávnený to urobiť na náklady žalovanej. Žalobca sa zároveň prostredníctvom podaného návrhu domáhal, aby súd zaviazal žalovanú k zaplateniu sumy 600 € z titulu náhrady nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

3. Pred otvorením pojednávania žalobca zoberal návrh späť a žiadal konanie zastaviť. Súd prvej inštancie konanie zastavil v súlade s § 96 OSP, o trovách konania rozhodol v súlade s § 146 ods. 2 OSP.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 146 ods. 2 prvá veta OSP, tak že žalobca je povinný zaplatiť žalovanej trovy konania vo výške 299,61 Eur na účet právneho zástupcu žalovanej. V danom prípade zastavenie konania procesne zaviniť žalobca tým, že návrh na začatie konania zoberal späť. Okresný súd pri rozhodovaní o trovách právneho zastúpenia vychádzal z Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Žalovanej priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby vo výške 299,61 Eur, t.j. prevzatie

a príprava právneho zastúpenia (05. 02. 2016), písomné vyjadrenie k návrhu (11.02.2016), účasť na pojednávaní (22.04.2016), jeden úkon právnej služby á 91,29 Eur, plus ku každému úkonu režijný paušál (3 x 8,58 Eur), a to podľa § 10 ods. 1, ods. 8, § 13a ods. 1 písm. a/, c/, d/, § 16 ods. 3 vyhl. .

5. Podľa prechodného ust. § 470 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. (ďalej len CSP), platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. V súlade s § 61 CSP stranami v konaní sú žalobca a žalovaný, preto odvolací súd miesto pôvodného označenia účastníkov navrhovateľ a odporca, ich označuje žalobca a žalovaný.

7. V súlade s § 204 zák. č. 99/1963 Zb., účinného do 30. 06. 2016 (ďalej len OSP) do výroku o náhrade trov konania podal žalobca odvolanie. Rozhodnutie v tejto časti žiadal zmeniť tak, že súd rozhodne, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Uviedol, že v súlade s § 146 ods. 1 písm. c/ OSP v prípade, že konanie je zastavené všeobecne platí, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Okresný súd rozhodol o náhrade trov konania len na základe použitia § 146 ods. 2 OSP, ale podľa ustálenej judikatúry o náhrade trov konania pri späťvzati žaloby súd vždy rozhoduje podľa tohto ustanovenia ale aj v spojení s ust. § 150 OSP. Zákon v tomto prípade vyžaduje, aby išlo o okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinný účastník nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodu, ktoré sám nezavinil, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch účastníkov konania, prihliada na postoj účastníkov v konaní a tak môže dospieť k záveru, o úplnom nepriznaní trov konania úspešnému účastníkovi. U žalobcu ide o dôvody, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi, vychováva 6 maloletých detí, manželka je takisto nezamestnaná a žalovaná je starobnou dôchodkyňou. Tieto okolnosti súd nezobral do úvahy. Zároveň odvolateľ uviedol, že žalovaná si nesprávne účtovala jeden úkon právnej služby a to účasť na pojednávaní dňa 22. 04. 2016 vo výške 91,29 € a k tomu režijný paušál, avšak pojednávanie nebolo začaté.

8. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadрила.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa ustanovenia § 379 a § 380 CSP, prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné v súlade s § 388 CSP zmeniť a v časti rozhodnutia o výške náhrady trov konania vzhľadom na zmenu procesného predpisu zrušiť a v tejto časti vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Predmetom odvolacieho konania je výrok rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania.

11. V tomto prípade došlo k zastaveniu konania preto, že žalobca vzal návrh späť v celom rozsahu bez toho, aby uviedol konkrétny dôvod.

12. Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP (účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie) žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené. Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

13. Z citovaného ustanovenia vyplývalo, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastávala až vtedy, ak boli v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ust. § 146 ods. 2 OSP. Ustanovenie druhého odseku § 146 OSP bolo

v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou, preto súd, ktorý o trovách konania rozhodoval, v prvom rade musel skúmať existenciu procesných podmienok uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistil existenciu týchto podmienok, o trovách konania rozhodol podľa druhého odseku, teda uložil niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak boli trovy konania účelne vynaložené a ak boli riadne uplatnené).

14. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 142 ods. 1 OSP, od 1.7.2016 § 255 CSP). Ustanovenie § 146 ods. 2 OSP ukladalo povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia bolo potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto ak v tomto prípade vzal žalobca návrh späť voči žalovanej v celom rozsahu bez toho, aby uviedol konkrétny dôvod, možno konštatovať len jediný záver a to, že predmetný návrh žalobcu bol podaný (objektívne) nedôvodne a že k jeho späťvzatiu došlo v dôsledku jeho procesného zavinenia. Preto žalobcovi podľa prvej vety § 146 ods. 2 OSP vznikla povinnosť uhradiť žalovanej účelne vynaložené trovy konania, ktorých súčasťou sú i trovy právneho zastúpenia. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie správne rozhodoval v súlade s § 146 ods. 2 OSP a nesprávne sa žalobca domnieva, že mal súd prvej inštancie rozhodovať v súlade s § 146 ods. 1 OSP a rozhodnúť, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania (obdobná úprava je aj v ustanovení § 256 zákone č. 160/2016 účinného od 01.07.2016 „CSP“).

15. Odvolateľ poukazoval na potrebu aplikácie § 150 ods. 1 OSP pre dané rozhodnutie. Aplikácia ustanovenia § 150 ods.1 OSP (obdobné ustanovenie § 257 CSP) prichádzala do úvahy v prípadoch, keď boli naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprímeraná tvrdosť voči účastníkovi konania a aby neodporovalo dobrým mravom.

16. Predmetom konania bol návrh uplatnený žalobcom na ochranu jeho osobnosti v súlade s § 11 a nasl. OZ. Žalobcovi bol na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci z 22. 09. 2015 priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci a právne zastupovanie žalobcu v konaní o ochranu osobnosti, nárok bol priznaný žalobcovi z dôvodu, že jeho príjem a spoločne posudzovaných osôb sú dávky v hmotnej núdzi, prídavky na deti a rodičovský príspevok, od 01. 2015 do júna 2015 a v mesiaci podania žiadosti t.j. júl 2015 príjem nepresahuje 1,4-násobok životného minima stanoveného pre dve plnoleté osoby a 6 nezaopatrených osôb. Žalobca v odvolaní uviedol, že v danom prípade bolo treba aplikovať ustanovenie § 150 ods. 1 OSP, lebo ide o okolnosti, že žalobca je poberateľom dávky v hmotnej núdzi, vychováva 6 maloletých detí, manželka je takisto nezamestnaná a žalovaná je starobnou dôchodkyňou, preto navrhol, aby tieto skutočnosti zoberal súd do úvahy pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, ako aj s ohľadom na dôvodnosť resp. nedôvodnosť podaného návrhu, odvolací súd udáva, že v danej veci nie sú dôvody, ktoré by napĺňali predpoklady na postup v súlade s ust. § 150 OSP (účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie), rovnako ani v súlade s § 257 CSP účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu, preto súd prvej inštancie vecne správne rozhodol. Odvolací súd prihliadol jednak na predmet sporu, z koho strany bol spor vyvolaný t.j. zo strany žalobcu, na okolnosti, za ktorých došlo k skončeniu veci t.j. späťvzatím návrhu bez uvedenia dôvodov, ako aj na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov. Žalovaná je dôchodkyňa, poberá len dôchodok, má zhoršený zdravotný stav práve v súvislosti so vzťahmi medzi účastníkmi konania. Žalovaná sa dala zastúpiť advokátom, čím jej vznikla povinnosť uhradiť trovy advokátovi. Vzhľadom na vyššie uvedené ani odvolací súd nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

18. Vzhľadom na zmenu procesných predpisov účinnú od 01. 07. 2016, kedy už pri rozhodovaní o trovách konania v súlade s § 262 CSP súd rozhoduje o nároku na náhradu trov konania, pričom o výške náhrady trov konania rozhoduje len súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie

končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Odvolací súd zmenil výrok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania tak, žalovanej priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania. Pokiaľ ide o výšku priznaných trov konania v tejto časti odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil z dôvodu, že v časti výšky náhrady trov konania je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné a javí sa ako nesprávne, keď súd priznal žalovanej náhradu trov konania aj za úkon právnej služby - účasť na pojednávaní dňa 22. 04. 2016, keď v odôvodnení rozhodnutia udáva, že k späťvzatiu návrhu došlo skôr, než začalo pojednávanie.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne rozhodnúť o výške náhrady trov konania v súlade s § 262 ods. 2 CSP. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia uvedie rozhodné skutočnosti a úvahy na základe akých aplikoval príslušné ustanovenie zákona.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaná bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná a preto by jej vzniklo proti žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovanej však v odvolacom konaní nevznikli žiadne náklady, preto odvolací súd rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

21. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).